

Què opina Ramon Boter de Palau sobre el futur del teixit associatiu del Maresme?

Ramon Boter de Palau –Mataroní, geògraf i president de la UEC de Mataró

“La gent confon les entitats excursionistes amb les empreses de serveis!”

Què hi ha darrere les sigles de la UEC?

La UEC, sigles de la Unió Excursionista de Catalunya, són 10 entitats excursionistes, sense ànim de lucre, repartides per diferents municipis de Catalunya i barris de Barcelona que van des de Bagà fins a Tortosa i d'Olesa de Montserrat fins a Barcelona. La primera UEC que es fundà fou la de Barcelona l'any 1931. Actualment, les entitats de la UEC sumen un col·lectiu d'aproximadament 3.000 socis. Jo presideixo la UEC de Mataró, entitat fundada l'any 1935 al redós de la UEC i que ara té 850 associats.

Per tant, la UEC seria una xarxa d'entitats excursionistes...

En part sí. De fet, la idea original dels pioners de la UEC era fundar una entitat a l'estil del Club Alpí Suís (CAS) amb tota un colla de seccions o delegacions repartides per diverses poblacions de cada un dels cantons de Suïssa. Faig l'analogia entre la UEC i el CAS perquè Catalunya i Suïssa tenen força afinitats des del punt de vista territorial: són països amb muntanyes, tenen una superfície similar i un nombre d'habitants gairebé igual. Si la UEC no ha assolit l'estructura de xarxa per tot el territori, com si ho ha fet el CAS, és perquè, a criteri meu, el catalans vivim en un país d'excessives capelletes i, probablement, perquè els suïssos són més organitzats que nosaltres.

Quins lligams teniu entre les 10 entitats de la UEC?

A banda de compartir el nom i l'anagrama, tenim una xarxa de refugis integrada per 11 instal·lacions de muntanya. Alguns dels refugis són guardats i tenen tota mena de comoditats com, per exemple, el Xalet de la Molina de la UEC; d'altres són més austers i funcionen simplement com aixopluc d'alta muntanya com els refugis lliures de Mataró o Gràcia, tots dos al Pirineu de Lleida. També tenim el butlletí i la revista *Excursionisme*, el segell editorial amb el mateix nom que permet als socis editar guies, i a més a més, al cap de l'any fem algunes activitats conjuntes entre les 10 entitats.

Com esteu organitzats a la UEC de Mataró i quines activitats es porten a terme?

S'estructura amb unes seccions de perfil esportiu (muntanya, esquí, espeleologia, bicicleta de muntanya i escalada) i d'altres de perfil cultural (fotografia, biblioteca, arxiu i un grup d'harmòniques). També té unes seccions de veterans i una altra d'iniciació a la muntanya.

Quin perfil tenen els socis de l'entitat?

Entre els 850 socis en tenim de totes les edats amb inquietuds esportives i/o culturals ben diferents però amb la muntanya com a denominador comú. De tota manera aquesta afirmació cal matisar-la; de fet tenim socis inactius i d'altres actius. Els socis inactius, des del punt de vista social i de la pràctica de l'excursionisme, estan vinculats a la UEC de Mataró perquè durant alguna etapa de les seves vides han practicat l'excursionisme amb les seves múltiples manifestacions. Aquesta tipologia de soci paga la quota de l'entitat per simpatia envers la UEC.

Quants són i quin perfil tenen aquests socis que defineixes com actius?

Els socis actius vénen a representar unes 150-200 persones; és a dir, aproximadament, un 20% de la massa social. Entre els grups més dinàmics hi ha una desena de socis que mouen Foto-Cine Mataró de la UEC, la secció de fotografia. Els membres d'aquesta secció porten molta empena perquè són pocs, però amb una gran capacitat de treball. Entre d'altres, organitzen exposicions de fotografia i dos certàmens fotogràfics anuals, un d'àmbit comarcal i, l'altre, d'àmbit estatal. Les seccions de muntanya, bicicleta de muntanya, escalada i espeleologia sumen, aproximadament, una cinquantena de persones. Aquests col·lectius de socis que esmento són de mitjana edat.

I teniu jovent ?

Sí, però no tant com voldríem. Hi ha dues seccions integrades per infants i joves. Són la Secció d'Esquí i la Secció d'Iniciació a la Muntanya. L'equip d'esquí l'integren una trentena d'esquiadors entre 5 i 18 anys que tenen mitja dotzena d'entrenadors. Entre els membres de l'equip n'hi ha molt pocs de maresmencs, perquè de fet el seu àmbit de relació és la Cerdanya i Andorra durant els caps de setmana de la temporada d'esquí. Actualment, entrenen conjuntament amb el Club d'Esquí Granollers. Des de la temporada 2005-06 també funciona la Secció d'Iniciació a la Muntanya amb infants de 6 a 12 anys. Aquest grup enguany està integrat per 50 infants i 10 monitors.

Teniu relació amb altres associacions i clubs?

Sí, en l'àmbit local col·laborem puntualment amb la delegació de l'Òmnium Cultural a Mataró, amb l'AMPA de l'Escola Pia Santa Anna i amb el Col·legi Valldemia.

I en l'àmbit comarcal?

Sí, també ens relacionem amb d'altres entitats. Per exemple Foto-Cine Mataró de la UEC té molta relació amb Foto-Film Calella. En aquest punt, voldria afegir que la relació i coneixença amb d'altres entitats excursionistes les tenim, generalment, sota el paraigües de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

Quin paper juga la FEEC en l'àmbit de la comarca?

La FEEC, en l'àmbit català, és divideix en divisions territorials que vénen a representar 9 regions. La Regió I, al seu torn, es subdivideix en 4 demarcacions que són el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Maresme i el Vallès. Per tant, la UEC de Mataró és dins la Regió I i tenim representant territorial de la comarca. Els límits d'aquestes demarcacions de la FEEC, en el nostre cas, corresponen amb els límits administratius de la comarca. La divisió territorial del Maresme té 18 clubs excursionistes en una comarca que té una trentena de municipis, per tant déu-n'hi-do; ara bé això no significa que siguem una de les comarques catalanes amb més percentatge d'excursionistes en relació a la població total.

I totes aquestes entitats participen activament de les activitats de la divisió territorial del Maresme de la FEEC?

No, de fet l'activitat social dels centres excursionistes de la comarca és molt desigual. N'hi ha de ben vius i dinàmics i d'altres que gairebé només existeixen per fer l'expedició de les llicències federatives de la FEEC. Per fer-nos-en el càrrec a les reunions de les divisions territorials del Maresme de la FEEC, en què es convoquen tots els clubs, quan ja hi ha una desena de representants d'entitats excursionistes és tot un èxit de participació.

Quins avantatges us reporta participar activament de la FEEC a través de la divisió territorial?

La divisió territorial del Maresme ens permet, d'una banda, accedir als ajuts de l'administració pública i, d'altra, ens ha permès que entre les entitats maresmenques hi hagi col·laboració. Per exemple, la UEC de Mataró ha fet cursos de manera conjunta amb entitats com el Grup

Excursionista Malgratenc, el Centre Excursionista Vilassar, etc. de la mà dels cursos de promoció de la FEEC en escalada, orientació, alpinisme, etc.

Quins avantatges us reporta ser federats?

Ser federat és gairebé un imperatiu pels excursionistes perquè va lligat a tota una colla d'avantatges i, sobretot, implica tenir una assegurança en cas d'accident. De fet, segons la nova llei que regula les activitats esportives al medi natural diu que cal disposar d'una assegurança individual per cobrir qualsevol contingència a tot aquell que faci determinades activitats esportives de risc a l'aire lliure com, per exemple, l'esquí alpí, l'escalada, el barranquisme, etc. Per cert, aquesta llei era molt punitiva i exigent en relació als clubs de muntanya perquè exigia unes assegurances col·lectives que les entitats no podien assumir. Per fortuna i gràcies a la tenacitat de la FEEC que s'oposà en determinats aspectes de la llei, aquesta es matisà amb la finalitat de no ser tan dura amb els clubs que molt sovint ja tenen prou feina per sobreviure.

Quina relació teniu amb l'administració?

És una relació que jo definiria com agredolça. D'una banda, l'administració no ens afavoreix gens si partim de la base que les entitats excursionistes no ens podem equiparar amb clubs d'altres menes com el Barça; per exemple, fiscalment no estem exempts de pagament d'IBI ni IAE i això en les economies migrades de les entitats és una càrrega. Però d'altra banda té unes línies d'ajuts i subvencions que si els clubs les sol·liciten van molt bé per organitzar activitats. A favor de l'administració dir que hi ha entitats excursionistes que no tenen local i, a vegades, s'aixopluguen en espais cedits pels Ajuntaments o d'altres ens. No és el cas de la UEC de Mataró perquè els socis som propietaris de la nostra seu social.

Tornant a la comarca, els maresmencs participen gaire de la vida associativa de les respectives poblacions?

A criteri meu no i menys en les associacions que exigeixen un elevat grau de voluntarisme com a les entitats excursionistes. M'explico amb un exemple força clar per il·lustrar la predisposició, general, dels ciutadans a col·laborar en les entitats: abans la gent quan es feia sòcia d'un club excursionista preguntava: *Com puc col·laborar a l'entitat?*. Ara, en canvi, molta gent quan es fa sòcia et pregunten: *Quins serveis ofereix?* i no t'ho diuen però, sovint, si saben que a l'entitat del costat té millors serveis i unes quotes més barates se n'hi aniran. De fet, a vegades, la gent confon les entitats excursionistes amb les empreses de serveis. Per tant, en relació a la pregunta crec que els maresmencs són poc generosos amb l'esforç vers els altres potser, perquè en definitiva els individus de les societats contemporànies, en general, cada cop ens mirem més el melic. Sóc del parer que una societat que només té per objectiu esforçar-se per arribar a final de mes i que, a més a més, l'únic lleure que té és malgastar a les tardes de dissabte a les grans superfícies comercials és una societat empobrida, avorrida i gens creativa.

Caram, quin pessimisme...

No crec que exageri, però sempre procuro desbordar optimisme, és una actitud vital que em permet tirar endavant. De fet, hi ha molta gent altruista que treballa "*gratis et amore*" i això és d'agrair. De tota manera, el voluntarisme, repeteixo, és un bé escàs en la nostra societat...potser hauríem de ser menys ociosos en el nostre temps lliure i més seriosos i més responsables amb els problemes reals. Les entitats oferim oci però estem, a la vegada, compromesos amb la societat i en aquest sentit crec exemplar la tasca educativa de les entitats excursionistes envers els infants.

I ja per acabar, com veus el teixit associatiu a la comarca?

Empobrit, sobretot a les entitats que funcionen amb voluntaris. En l'àmbit comarcal ho desconec, però no crec que difereixi en excés del que passa a la ciutat de Mataró i les poblacions de la rodalia que més conec. Sovint l'administració es vanagloria que tenim un teixit associatiu molt ric, però és una afirmació molt esbiaixada a la realitat. Efectivament, a la comarca tenim moltes entitats i associacions, però a l'hora d'analitzar la realitat seria molt més lúcida analitzar quin percentatge de la nostra societat maresmenca construeix i participa

activament d'aquest presumible teixit associatiu. Estic convençut que en les comarques gironines o les comarques de la Catalunya central el teixit associatiu és molt més ric i la gent és molt més participativa i voluntariosa. En el món de l'excursionisme, per exemple, només cal veure l'empenta de les entitats d'Osona. Aquesta comarca, a partir de l'inquietud de les associacions excursionistes, ha sabut muntar un festival de cinema de muntanya internacional, una fira del llibre de muntanya, una fira de muntanya, i d'altres esdeveniments que dinamitzen la comarca.